

**ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ НА
УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ**

Бігун А.В., студент, НАУ, м. Київ, Україна

В наш час, в період підвищеної конкуренції між підприємствами та нестабільної ситуації в країні дуже важливе значення має організація та підтримка економічної безпеки. В умовах переходу до ринкової економіки, недосконалої законодавчої бази, відсутності достатньої прозорості податкової системи, розвитку ринкових механізмів та складних міжнародних відносин з'являється все більше загроз, для усунення та попередження котрих необхідне постійне дослідження.

Різні аспекти проблеми організації економічної безпеки були висвітлені у працях Г.В. Козаченко, В.Геєць, В.П.Пономарьов, В. Щелкунов, Л.С. Олейнікова, О.М.Ляшенко, Є.А. Олейнікова, Л.С. Горячевої, Є.А. Мартюшева, К.С. Горячевої, В.О. Ареф'єва, К.С. Мартюшева та інших.

Економічна безпека підприємства – це стан захищеності підприємства від негативних факторів зовнішнього та внутрішнього середовища, здатність до швидкого усунення загроз або адаптація до них, при якому забезпечується стійка реалізація комерційних інтересів.

В межах окремих підприємств економічна безпека являє собою сукупність факторів, які забезпечують захист системи від негативного впливу внутрішніх та зовнішніх чинників, ефективних розвиток підприємства, досягнення стратегічних та тактичних цілей.

Оскільки підприємство є складною, відкритою системою, яка знаходиться в постійному обміні ресурсами з зовнішнім середовищем (рис. 1), то при аналізі та прогнозуванні економічної безпеки підприємства необхідно враховувати як внутрішні загрози, так і зовнішні. Фактори зовнішнього середовища можуть здійснювати як позитивний, так і негативний вплив на діяльність підприємства, тому підприємству, та безпосередньо керівнику, так необхідно пристосовуватись та вчасно реагувати на ці фактори.

Одним з найважливіших факторів зовнішнього середовища, який здійснює вплив на забезпечення економічної безпеки підприємства це держава. Держава може впливати як прямо, так і опосередковано на безпеку підприємства. Забезпечення економічної безпеки це спільна мета держави та кожного окремого підприємства. Проблема полягає в тому, що створюючи основу для економічної безпеки країни державі потрібно спланувати все так, щоб не було завдано шкоди підприємствам. Але через те, що в нашій країні відсутні закони, котрі однозначно б регулювали діяльність і захищали підприємства, підприємства, інколи, вимушені прибігати до неправомірних дій, для свого захисту. Борючись з даною проблемою за останні роки

держава запровадила деякі заходи, серед яких є введення закону «Про основи національної безпеки країни», затвердження Президентом України «Стратегія національної безпеки України», але дані заходи лише частино урегулювали проблеми, пов'язані з безпекою держави та підприємств, і на сьогодні існує ряд проблем, який має стримувальний вплив на ефективність діяльності держави в галузі забезпечення економічної безпеки.

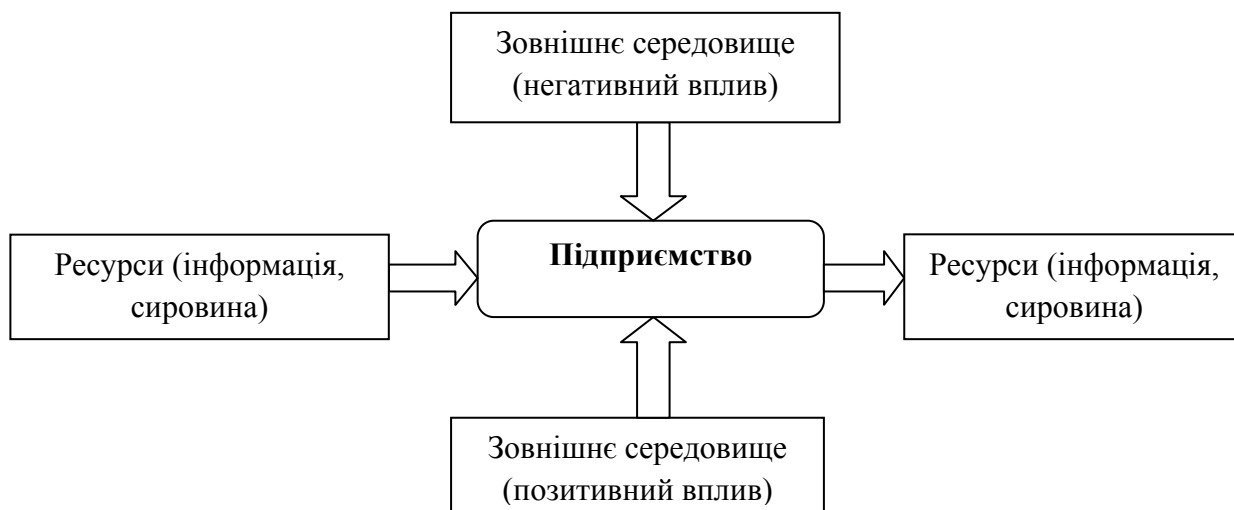

Рис.1. Вплив факторів зовнішнього середовища на підприємство

Також до основних проблем забезпечення економічної безпеки підприємства, який має зовнішній характер, можна віднести: банкрутство неефективних підприємств, нестабільне становище в країні, неконтрольована приватизація, недобросовісна конкуренція між підприємствами, відсутність прозорості податкової системи. Ці фактори призводять до змін у внутрішньому середовищі, що в свою чергу впливає на ефективність діяльності підприємства, на здатність підприємства адекватно реагувати на зміни у зовнішньому середовищі, ці фактори призводять до важкості у ефективній організації економічної безпеки підприємства.

Проблемою сучасних керівників є те, що, на жаль, деякі керівники не здатні повноцінно оцінити та вплинути на фактори зовнішнього середовища, оскільки існує стереотип, що даний напрямок належить лише державі, або спеціальним органам. Не включаючи дії з урегулювання даних загроз в план економічного захисту підприємства, керівники не здатні розробити необхідні заходи, які б найефективніше забезпечували економічну безпеку на підприємстві.

Однією з основних внутрішніх проблем, які перешкоджають ефективній організації економічній безпеці на підприємстві є те, що системи економічної безпеки на вітчизняних підприємствах орієнтовані на захист комерційної таємниці, інформаційної безпеки, нагляд за збереженням майна підприємства. Безпосередньо економічній складовій у системі економічної безпеки приділяється не так багато уваги, що не дозволяє вітчизняним підприємствам найбільш ефективно використовувати власні ресурси, найточніше планувати стратегію діяльності,

розроблювати стратегічні та тактичні цілі, та найефективніше здійснювати свою діяльність. Для подолання даної проблеми керівникам необхідно розроблювати комплекс заходів, який б враховував всі внутрішні, зовнішні чинники, а також всі чинники на які підприємство може впливати прямо чи опосередковано.

Для ефективної організації економічної безпеки вітчизняним підприємствам необхідно здійснювати постійний моніторинг загроз діяльності підприємства на основі обраних індикаторів та граничних значень, аналіз фінансового-господарського становища та економічної ефективності діяльності суб'єктів господарювання на основі обраних факторів, розробити систему отримання та обробки даних, розробити комплекс заходів захисту від небажаних обставин, використовувати заходи забезпечення економічної безпеки відповідно до результатів моніторингу, аналізу та оцінки фінансового становища. Об'єднавши всі заходи в єдину систему безпеки вітчизняні підприємства зможуть протистояти всім негативним впливам внутрішнього та зовнішнього середовища.

Таким чином, в нашій країні, та безпосередньо на вітчизняних підприємствах існує низка проблем, що не дає вітчизняним підприємствам в повній мірі забезпечити економічну безпеку підприємства, та найкраще реалізувати свій потенціал. Оскільки, на даний момент, країна знаходиться в умовах нестабільності та невизначеності, та, оскільки, не можливо розробити систему забезпечення економічної безпеки, яка б підійшла всім підприємствам, то кожному вітчизняному підприємству необхідно розробити власну стратегію поведінки в досягненні економічної безпеки підприємства, враховуючи власні можливості та потенціал.

Список літератури:

1. Гончаренко Л.П. Економічна й національна безпека: навч. посіб. / Л.П. Гончаренко. – М. «Видавництво «Економіка», 2008. – 325 с.
2. Варналій З.С. Економічна безпека: навч. посіб. / З.С. Варналій, П.В. Мельник, Л.Л. Тарангул // за ред. З.С. Варналія. — К.: Знання, 2009. – 298 с.
3. Терехов В.В. Економічна безпека підприємства як успішна складова сучасного бізнесу [Електронний ресурс] / В.В. Терехов // Прогноз фінансових ризиків: інтернет-журнал, 2013. - Режим доступу: <http://bre.ru/security/22999.html>.

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПОРТОВОГО ОПЕРАТОРУ В УМОВАХ РИЗИКУ

Бойко М.О., аспірант, Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України, м. Одеса, Україна

Визначення економічної безпеки суб'єкта господарювання є об'єктивною необхідністю та обов'язковою умовою ефективної моделі управління підприємства в цілому. Управління економічною безпекою забезпечує узгодженість фінансово-